

ÔN TẬP HÈ TOÁN LỚP 3

CHỦ ĐỀ 3. BÀI TOÁN CÓ LỜI VĂN

I. KIẾN THỨC CẦN NHỚ

1. Bài toán liên quan đến “nhiều hơn”, “ít hơn”

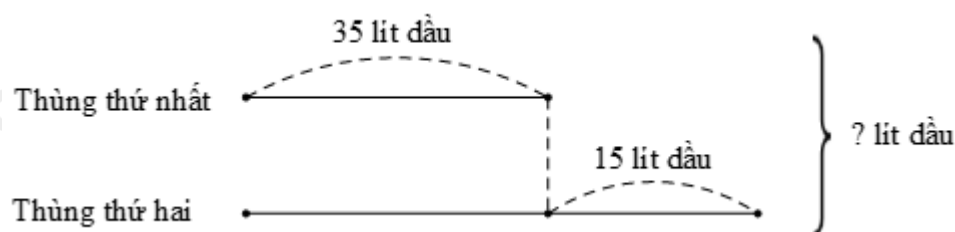
Phương pháp giải:

Bước 1: Tìm giá trị của đại lượng chưa biết thường sử dụng phép toán cộng hoặc trừ.

Bước 2: Tính tổng/hiệu của hai đại lượng

Ví dụ: Thùng thứ nhất đựng 35 lít dầu, thùng thứ hai đựng nhiều hơn thùng thứ nhất 15 lít dầu. Hỏi cả hai thùng đựng bao nhiêu lít dầu?

Tóm tắt:

Bài giải

Thùng thứ hai đựng số lít dầu là:

$$35 + 15 = 50 \text{ (lít)}$$

Cả hai thùng đựng được số lít dầu là:

$$35 + 50 = 85 \text{ (lít)}$$

Đáp số: 85 lít dầu

2. Bài toán: Gấp một số lên một số lần, giảm đi một số lần

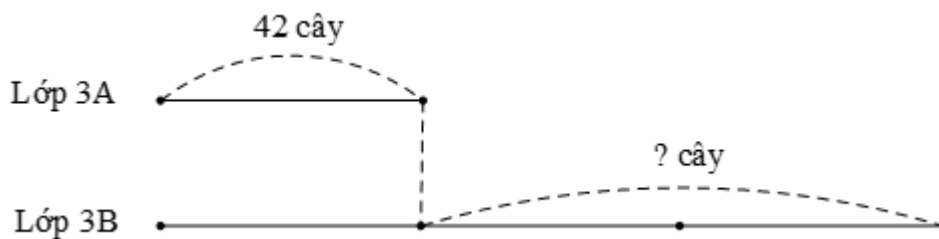
Phương pháp giải:

Bước 1: Tìm giá trị của đại lượng chưa biết thường sử dụng phép toán nhân hoặc chia.

Bước 2: Tính tổng/hiệu của hai đại lượng

Ví dụ: Lớp 3A trồng được 42 cây, lớp 3B trồng được gấp 3 lần số cây của lớp 3A. Hỏi lớp 3B trồng nhiều hơn lớp 3A bao nhiêu cây?

Tóm tắt:

Bài giải

Lớp 3B trồng được số cây là:

$$42 \times 3 = 126 \text{ (cây)}$$

Lớp 3B trồng nhiều hơn lớp 3A số cây là:

$$126 - 42 = 84 \text{ (cây)}$$

Đáp số: 84 cây

II. BÀI TẬP TỰ LUYỆN

Câu 1. Nhà bác Vân có hai vườn trồng cà phê. Vườn thứ nhất thu hoạch được 11 500 kg cà phê. Vườn thứ hai thu hoạch được nhiều hơn vườn thứ nhất 1 500 kg cà phê. Hỏi vườn thứ hai thu hoạch được bao nhiêu ki-lô-gam cà phê?

Câu 2. Trong năm học này, một trường đại học có 6 450 sinh viên. Đến cuối năm học, có 1 362 sinh viên tốt nghiệp ra trường và đầu năm học mới có 1 500 sinh viên mới nhập học. Hỏi trong năm học mới, trường đại học đó có bao nhiêu sinh viên?

Câu 3. Trâu rừng cân nặng 873 kg. Voi cân nặng gấp 5 lần trâu rừng, voi cân nặng gấp 9 lần gấu trắng. Hỏi gấu trắng cân nặng bao nhiêu ki-lô-gam?

Câu 4. Một đội quân kiến có 2 221 kiến thợ. Cứ 7 kiến thợ khiêng một hạt lạc. Hỏi cả đội quân khiêng được bao nhiêu hạt lạc và còn thừa bao nhiêu kiến thợ?

Câu 5. Một tàu đánh bắt cá xa bờ, tháng 8 đánh bắt được 9 063 kg cá, tháng 9 đánh bắt được ít hơn tháng 8 là 2 940 kg cá. Hỏi trong cả hai tháng, tàu đó đã đánh bắt được bao nhiêu ki-lô-gam cá?

Câu 6. Hiện tại trong kho còn 9 000 l dầu. Người ta đã chuyển thêm dầu vào kho 3 lần, mỗi lần 1 500 l dầu. Hỏi sau khi chuyển, trong kho có tất cả bao nhiêu lít dầu?

Câu 7. May mỗi bộ quần áo bảo hộ lao động hết 4 m vải. Hỏi với 12 043 m vải có thể may được nhiều nhất bao nhiêu bộ quần áo như vậy và còn thừa mấy mét vải?

Câu 8. Có 5 thùng kẹo như nhau chứa tổng cộng 720 viên kẹo, mỗi thùng kẹo có 6 gói. Hỏi mỗi gói chứa bao nhiêu viên kẹo?

Câu 9. Hai ngăn sách có tổng cộng 84 quyển. Nếu lấy 4 quyển sách của ngăn thứ nhất chuyển sang ngăn thứ hai thì số quyển sách của hai ngăn bằng nhau. Hỏi thực sự mỗi ngăn có bao nhiêu quyển sách?

Câu 10. An đi thăm một nông trại có nuôi gà và heo, An đếm được 216 chân gà và thấy số gà gấp 3 lần số heo. Hỏi nông trại có bao nhiêu con heo?

Câu 11. Có hai thùng dầu, thùng thứ nhất chứa 48 lít dầu, thùng thứ hai nếu có thêm 4 lít dầu thì số dầu ở thùng thứ hai so với thùng thứ nhất sẽ kém hai lần. Hỏi phải chuyển từ thùng thứ nhất sang thùng thứ hai bao nhiêu lít dầu để hai thùng có số dầu bằng nhau?

Câu 12. Minh và Nhật có một số viên bi, nếu Minh cho Nhật 4 viên bi thì Minh có số bi bằng Nhật. Hỏi nếu Nhật cho Minh 2 viên thì Minh có nhiều hơn Nhật bao nhiêu viên bi?

Câu 13. Có hai hộp bi, An bỏ vào hộp thứ nhất 8 viên bi và bỏ thêm vào hộp thứ hai 6 viên bi thì hộp thứ nhất có 34 viên bi và hộp thứ hai có ít hơn hộp thứ nhất 7 viên bi. Hỏi lúc đầu mỗi hộp có bao nhiêu viên bi?

Câu 14. Có ba bao gạo nặng tổng cộng 131 kg. Biết rằng nếu thêm vào bao thứ nhất 5 kg và thêm vào bao thứ hai 8 kg thì ba bao gạo nặng bằng nhau? Hỏi mỗi bao đựng bao nhiêu kg gạo?

Câu 15. Gia đình bác An đã mua hai xe ô tô gạch, mỗi xe chở 4000 viên gạch. Sau hai ngày, những người thợ xây đã xây hết 3584 viên gạch. Hỏi còn bao nhiêu viên gạch chưa xây?

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

Câu 1. Nhà bác Vân có hai vườn trồng cà phê. Vườn thứ nhất thu hoạch được 11 500 kg cà phê. Vườn thứ hai thu hoạch được nhiều hơn vườn thứ nhất 1 500 kg cà phê. Hỏi vườn thứ hai thu hoạch được bao nhiêu ki-lô-gam cà phê?

Phương pháp:

Số kg thu hoạch ở vườn thứ hai = số kg thu hoạch ở vườn thứ nhất + 1 500 kg

Cách giải:

Vườn thứ hai thu hoạch được số ki-lô-gam cà phê là:

$$11\,500 + 1\,500 = 13\,000 \text{ (kg)}$$

Đáp số: 13 000 kg

Câu 2. Trong năm học này, một trường đại học có 6 450 sinh viên. Đến cuối năm học, có 1 362 sinh viên tốt nghiệp ra trường và đầu năm học mới có 1 500 sinh viên mới nhập học. Hỏi trong năm học mới, trường đại học đó có bao nhiêu sinh viên?

Phương pháp:

- Tìm số sinh viên của trường vào cuối năm học
- Tìm số sinh viên trong năm học mới

Cách giải:

Số sinh viên của trường vào cuối năm học là:

$$6\,450 - 1\,362 = 5\,088 \text{ (sinh viên)}$$

Số sinh viên trong năm học mới là:

$$5\,088 + 1\,500 = 6\,588 \text{ (sinh viên)}$$

Đáp số: 6 588 sinh viên.

Câu 3. Trâu rừng cân nặng 873 kg. Voi cân nặng gấp 5 lần trâu rừng, voi cân nặng gấp 9 lần gấu trắng. Hỏi gấu trắng cân nặng bao nhiêu ki-lô-gam?

Phương pháp:

- Cân nặng của voi = cân nặng của trâu x 5
- Cân nặng của gấu trắng = cân nặng của voi : 9

Cách giải:

Cân nặng của voi là:

$$873 \times 5 = 4\,365 \text{ (kg)}$$

Cân nặng của gấu trắng là:

$$4\,365 : 9 = 485 \text{ (kg)}$$

Đáp số : 485 kg

Câu 4. Một đội quân kiến có 2 221 kiến thợ. Cứ 7 kiến thợ khiêng một hạt lạc. Hỏi cả đội quân kiến được bao nhiêu hạt lạc và còn thừa bao nhiêu kiến thợ?

Phương pháp:

Thực hiện phép chia $2\,221 : 7$

Cách giải:

$$\text{Vì } 2\,221 : 7 = 317 \text{ (dư 2)}$$

Vậy đội kiến khiêng được 317 hạt lạc và còn thừa 2 kiến thợ.

Câu 5. Một tàu đánh bắt cá xa bờ, tháng 8 đánh bắt được 9 063 kg cá, tháng 9 đánh bắt được ít hơn tháng 8 là 2 940 kg cá. Hỏi trong cả hai tháng, tàu đó đã đánh bắt được bao nhiêu ki-lô-gam cá?

Phương pháp:

- Tìm số kg cá bắt được trong tháng 9
- Tìm số kg cá bắt được trong 2 tháng

Cách giải:

Số kg cá tháng 9 tàu bắt được là:

$$9\,063 - 2\,940 = 6\,123 \text{ (kg)}$$

Cả hai tháng, tàu bắt được số cá là:

$$9\,063 + 6\,123 = 15\,186 \text{ (kg)}$$

Đáp số: 15 186 (kg)

Câu 6. Hiện tại trong kho còn 9 000 lít dầu. Người ta đã chuyển thêm dầu vào kho 3 lần, mỗi lần 1 500 lít dầu. Hỏi sau khi chuyển, trong kho có tất cả bao nhiêu lít dầu?

Phương pháp

- Bước 1: tìm số lít dầu chuyển vào kho
- Bước 2: Tìm số lít dầu trong kho sau khi chuyển

Cách giải

Số dầu chuyển vào kho sau 3 lần là:

$$1\,500 \times 3 = 4\,500 \text{ (lít dầu)}$$

Sau khi chuyển, trong kho có số dầu là:

$$9\,000 + 4\,500 = 13\,500 \text{ (lít dầu)}$$

Đáp số: 13 500 lít dầu

Câu 7. May mỗi bộ quần áo bảo hộ lao động hết 4 m vải. Hỏi với 12 043 m vải có thể may được nhiều nhất bao nhiêu bộ quần áo như vậy và còn thừa mấy mét vải?

Phương pháp

Thực hiện phép chia $12\ 043 : 4$ để trả lời câu hỏi.

Cách giải

Ta có $12\ 043 : 4 = 3\ 010$ (dư 3).

Vậy ta có thể may được nhiều nhất 3 010 bộ quần áo bảo hộ và còn thừa 3 m vải.

Câu 8. Có 5 thùng kẹo như nhau chứa tổng cộng 720 viên kẹo, mỗi thùng kẹo có 6 gói. Hỏi mỗi gói chứa bao nhiêu viên kẹo?

Phương pháp

- Tìm số viên kẹo trong mỗi thùng
- Tìm số viên kẹo trong mỗi gói

Cách giải

Mỗi thùng chứa số viên kẹo là:

$$720 : 5 = 144 \text{ (viên)}$$

Mỗi gói kẹo chứa số viên kẹo là:

$$144 : 6 = 24 \text{ (viên)}$$

Đáp số: 24 viên kẹo

Câu 9. Hai ngăn sách có tổng cộng 84 quyển. Nếu lấy 4 quyển sách của ngăn thứ nhất chuyển sang ngăn thứ hai thì số quyển sách của hai ngăn bằng nhau. Hỏi thực sự mỗi ngăn có bao nhiêu quyển sách?

Phương pháp

Bước 1. Tìm số sách ở mỗi ngăn sau khi chuyển = tổng số sách : 2

Bước 2: tìm số sách ở mỗi ngăn lúc đầu

Cách giải

Nếu chuyển 4 quyển sách từ ngăn thứ nhất chuyển sang ngăn thứ hai thì mỗi ngăn có:

$$84 : 2 = 42 \text{ (quyển)}$$

Số sách ở ngăn thứ nhất là:

$$42 + 4 = 46 \text{ (quyển)}$$

Số sách ở ngăn thứ hai là:

$$42 - 4 = 38 \text{ (quyển)}$$

Đáp số: Ngăn 1: 46 quyển

Ngăn 2: 38 quyển

Câu 10. An đi thăm một nông trại có nuôi gà và heo, An đếm được 216 chân gà và thấy số gà gấp 3 lần số heo. Hỏi nông trại có bao nhiêu con heo?

Phương pháp

Bước 1. Số con gà = Số chân gà : 2

Bước 2. Số con heo = số con gà : 3

Cách giải

Số gà là:

$$216 : 2 = 108 \text{ (con gà)}$$

Số heo là:

$$108 : 3 = 36 \text{ (con heo)}$$

Đáp số: a) Gà: 108 con

b) Heo: 36 con

Câu 11. Có hai thùng dầu, thùng thứ nhất chứa 48 lít dầu, thùng thứ hai nếu có thêm 4 lít dầu thì số dầu ở thùng thứ hai so với thùng thứ nhất sẽ kém hai lần. Hỏi phải chuyển từ thùng thứ nhất sang thùng thứ hai bao nhiêu lít dầu để hai thùng có số dầu bằng nhau?

Phương pháp

- Tìm số lít dầu ở thùng thứ hai
- Tìm số lít dầu ở mỗi thùng khi 2 thùng có số lít dầu bằng nhau
- Tìm số lít dầu cần chuyển từ thùng thứ nhất sang thùng thứ hai

Cách giải

Nếu có thêm 4 lít dầu thì thùng thứ hai có số lít dầu là:

$$48 : 2 = 24 \text{ (l)}$$

Nếu không chuyển thêm 4 lít dầu thì thùng thứ hai có số lít dầu là:

$$24 - 4 = 20 \text{ (l)}$$

Để hai thùng có số dầu bằng nhau thì mỗi thùng có số lít dầu là:

$$(48 + 20) : 2 = 34 \text{ (l)}$$

Phải chuyển từ thùng thứ nhất sang thùng thứ hai số lít dầu để hai thùng có số lít dầu bằng nhau là:

$$48 - 34 = 14 \text{ (l)}$$

Đáp số: 14 lít dầu

Câu 12. Minh và Nhật có một số viên bi, nếu Minh cho Nhật 4 viên bi thì Minh có số bi bằng Nhật. Hỏi nếu Nhật cho Minh 2 viên thì Minh có nhiều hơn Nhật bao nhiêu viên bi?

Phương pháp

Bước 1: Tìm số bi của Minh nhiều hơn Nhật ban đầu

Bước 2. Tìm số bi của Minh nhiều hơn Nhật sau khi được cho thêm

Cách giải

Số bi của Minh nhiều hơn của Nhật là:

$$4 + 4 = 8 \text{ (bi)}$$

Nếu Nhật cho Minh 2 viên thì Minh có nhiều hơn Nhật số viên bi là:

$$8 + 2 \times 2 = 12 \text{ (bi)}$$

Đáp số: 12 bi

Câu 13. Có hai hộp bi, An bỏ vào hộp thứ nhất 8 viên bi và bỏ thêm vào hộp thứ hai 6 viên bi thì thì hộp thứ nhất có 34 viên bi và hộp thứ hai có ít hơn hộp thứ nhất 7 viên bi. Hỏi lúc đầu mỗi hộp có bao nhiêu viên bi?

Phương pháp

Bước 1. Tìm số bi ở hộp thứ nhất = Số viên bi sau khi bỏ thêm – số viên bi bỏ thêm

Bước 2. Tìm số bi ở hộp thứ hai = Số viên bi sau khi bỏ thêm - số viên bi bỏ thêm – 7 viên

Cách giải

Lúc đầu hộp thứ nhất có là:

$$34 - 8 = 26 \text{ (viên)}$$

Lúc đầu hộp thứ hai có là:

$$34 - 7 - 6 = 21 \text{ (viên)}$$

Đáp số: 26 viên; 21 viên

Câu 14. Có ba bao gạo nặng tổng cộng 131 kg. Biết rằng nếu thêm vào bao thứ nhất 5 kg và thêm vào bao thứ hai 8 kg thì ba bao gạo nặng bằng nhau? Hỏi mỗi bao đựng bao nhiêu kg gạo?

Phương pháp

Bước 1. Tìm số gạo ở ba bao sau khi thêm

Bước 2. Tìm số kg gạo ở bao thứ ba

Bước 3: Tìm số kg gạo ở bao thứ nhất và bao thứ hai ban đầu.

Cách giải

Nếu thêm vào bao thứ nhất 5 kg và thêm vào bao thứ hai 8 kg thì ba bao gạo nặng số kg là:

$$131 + 5 + 8 = 144 \text{ (kg)}$$

Bao thứ ba (hoặc mỗi bao lúc này) có số kg là:

$$144 : 3 = 48 \text{ (kg)}$$

Bao thứ nhất có số kg là: $48 - 5 = 43 \text{ (kg)}$

Bao thứ hai có số kg là: $48 - 8 = 40 \text{ (kg)}$

Đáp số: Bao thứ nhất: 43kg

Bao thứ hai: 40 kg

Bao thứ ba: 48 kg

Câu 15. Gia đình bác An đã mua hai xe ô tô gạch, mỗi xe chở 4000 viên gạch. Sau hai ngày, những người thợ xây đã xây hết 3584 viên gạch. Hỏi còn bao nhiêu viên gạch chưa xây?

Phương pháp

Bước 1: Tìm số viên gạch đã mua

Bước 2: Tìm số viên gạch chưa xây

Cách giải

Bác An đã mua số viên gạch là:

$$4000 \times 2 = 8000 \text{ (viên gạch)}$$

Số viên gạch chưa xây là:

$$8000 - 3584 = 4416 \text{ (viên gạch)}$$

Đáp số: 4416 viên gạch.